

σας ἀξία, ἥτις καθίστησιν ὑμᾶς ὑπερτέρους τῶν Ἑλλήνων;

»Εὐθύς ὡς ὁ καλόγηρος ἐτελείωσεν, ἔλαβε τὸν λόγον ὁ διδάσκαλος καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς ἡμᾶς, Παρέλειψεν, εἶπε, νὰ προσθέσῃ ἐν πρᾶγμα, ὁμιλῶν περὶ τῆς ἀνδρείας τῶν Ἑλλήνων Γιαννιτῶν. Ἄν ἠθέλαμεν νὰ διακωδονίσωμεν τὴν ἑλληνικὴν ἀνδρείαν, ἤρκει μόνον νὰ ὀνομάσωμεν τρεῖς συγχρόνους μας ἡρώας, ὧν τὸ ἀτρόμητον ἐδείχθη ἐν Κρήτῃ, τὸν Ζυμπῆν τὸν Μπαλζαμᾶν καὶ τὸν Κάλαμον. Οἱ δύο πρῶτοι διώκησαν συντάγματα, ὁ δὲ τρίτος ἠρκέσθη εἰς ἀπλοῦν τίτλον καπετάνιου. Ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς ὑπηρέτησαν τοὺς Ἑνετοὺς μετὰ τοσοῦτου θάρρους καὶ περινοίας ὥστε ἐθαυμάσθησαν ἐξ ἴσου καὶ παρὰ τῶν Τούρκων καὶ παρὰ τῶν Ἑνετῶν. Ἄν ποτε ὑπάγητε εἰς Κρήτην, ἐξετάσατε καὶ θὰ σᾶς εἴπωσι περὶ αὐτῶν.

»Φαντάσθητε, ἂν δύνασθε, πόσον ἐξεπλάγηνμεν ἀκούσαντες τὴν ἀπολογία ταύτην τῶν Ἑλλήνων, καὶ πόσον ἐκστατικοὶ ἐμείναμεν βλέποντες νὰ λέγῃ τόσον ὡραία πράγματα ἄνθρωπος, ὃν εἶχομεν ἐκλάβει προηγουμένως ὡς ξύλον. Ἐταπείνωσε τὴν ὁμάδα τῶν σοφῶν μας, οἵτινες ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ συγγνώμην διὰ τὰς ἀδίκους κρίσεις αὐτῶν περὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἀνωτέρω ἀνέφερον τὸ ὄνομα τοῦ ἐξαιρέτου τούτου ἀνδρός· εἶναι ὁ ἱερομόναχος Δαμασκηνός· ὁ Bertaldi ἠὲ χαριστίθη τὰ μέγιστα, διότι ὀρθὴν κρίσιν περὶ αὐτοῦ ἐξέφερεν· ὁ Δαμασκηνός ὁμολόγησεν ἡμῖν ὅτι διὰ τοιούτων λόγων ἀπεστόμωσε πολλοὺς περιηγητάς. Ἄν ἐπιπτον εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ περιηγηταὶ κακὴν περὶ τῆς Ἑλλάδος ιδέαν ἔχοντες, ἡ τιμὴ τῆς Ἑλλάδος θὰ ἐπανορθοῦτο ἀμέσως· διότι ἦτο ἄνθρωπος πολὺ εὐπροσήγορος καὶ τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ ἦτο παντάπασι δύσκολον· ἄλλ' οἱ πλείστοι τῶν Εὐρωπαίων δὲν κάμνουσι ποτὲ κανὲν διάβημα, καὶ ἂν ἐν τῇ συνομιλίᾳ ἠθελεν ἐπιφέρει ἀντίρρησιν τινα θὰ τὸν ἐχαρακτήριζον ὡς ἀμαθῆ· καὶ ἰδοὺ ποῦ ἔγκειται τὸ ἄδικον.

»Ενοήσαμεν ὅτι ὁ Γιαννίτσαρής μας

τὸν εὗρεν ἐπίτηδες, ὅπως διασκεδάσῃ ἡμᾶς. Ὁ Δαμασκηνός ὁμιλεῖ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν, τὴν λατινικὴν καὶ τὴν ἰταλικὴν· τοῦ διέφυγον μάλιστα καὶ γαλλικαὶ τινες λέξεις, αἵτινες εἶχον μείνει εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ ἐκ τῶν συνδιαλέξεών του μετὰ τοῦ πατρὸς Σίμωνος, διότι ἀμφότεροι εἶναι στενοὶ φίλοι. Εἶναι προσέτι εἰς τῶν τριῶν καθηγητῶν οἵτινες διδάσκουσι δημοσίᾳ ἐν Ἀθήναις θεολογίαν καὶ φιλοσοφίαν, ἀπέφυγε δὲ ἐκ μετριοφροσύνης νὰ ὀνομάσῃ ἑαυτὸν ἀνωτέρω. Οἱ δύο ἄλλοι εἶναι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ Δημήτριος Βενιζέλος (Beninzellos). Ἐπειδὴ δὲ αἱ γνώσεις τοῦ ἀρχιεπισκόπου εἰσὶ πολὺ περιορισμέναι, τὰ μαθήματα τὰ ὅποια δίδει συνίστανται εἰς χριστιανικὰς παραινήσεις. Ἐκαστος αὐτῶν διδάσκει οἱ καδὲ μόνον μισθὸν ἔχων, ὅ,τι ἕκαστος μαθητῆς εὐχαριστεῖται νὰ δίδῃ. Ἐν τούτοις ὁ Δαμασκηνός καὶ ὁ Βενιζέλος δὲν εὐδοκιμοῦσι τόσον εἰς τὴν σχολαστικὴν θεολογίαν ὅσον εἰς τὴν πραγματικὴν ἣν κατὰ βάθος γνωρίζουσιν· καὶ δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς ξένος τολμῶν ν' ἀπευθύνη αὐτοῖς παρατηρήσεις περὶ τῆς ἐξηγήσεως τῶν Ἑλλήνων πατέρων τῆς ἐκκλησίας· ἀπεχωρίσθημεν τῶν καλογήρων καὶ τοῦ διδασκάλου μετὰ πολλῶν φιλοφρονήσεων καὶ ἠκολουθήσαμεν τὸν Γιαννίτσαρὴν μας, ὅστις ἦλθε καὶ μᾶς ἐπανεῦρεν».

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΑΔΑΜΑΝΤΟΣ

Ὁ ἀδάμας κατὰ τινὲς ἀρχαιοτέρους χρόνους ἐθεωρήθη αἰετοτε ὡς σῶμα ἀμετάβλητον καὶ ἀδιάλυτον, καὶ διὰ τοῦτο ἀδάμας, οἷον εἰ ἀδάμαστον σῶμα ἐκλήθη. Ἀλλὰ πειράματά τινα ἀπέδειξαν ὅτι ὁ τόσον πολυτιμος οὗτος λίθος εἶναι σῶμα καύσιμον, ὁμοιάζον τῷ ἄνθρακι διότι διὰ τῆς καύσεως, ἐντὸς τοῦ ὀξυγόνου πρὸ πάντων, μεταβάλλεται εἰς ἀνθρακικὸν ὀξύ καὶ εἰς ἀνθρακικὸν ἀέριον· τοιοῦτοτρόπως διὰ τῶν πειραμάτων τούτων, ἅτινα εἶναι ἐκ τῶν λαμπροτέρων καὶ

περιεργότερων τῆς χημείας, ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἀδάμας εἶναι καθαρότατος ἄνθραξ.

Ἡ τοιαύτη τοῦ ἀδάμαντος σύνθεσις καὶ ἡ τῆξις αὐτοῦ ἐγένετο τὸ πρῶτον γνωστὴ κατὰ τὸ ἔτος 1694, ὅτε κατὰ διαταγὴν τοῦ τότε μεγάλου δουκὸς τῆς Φλωρεντίας ἐγένοντο πολλαὶ δοκιμασίαι περὶ τῆς μεταβολῆς διαφόρων πολυτίμων λίθων ἐκτεθέντων εἰς τὴν ἐστίαν μεγάλου ἡλιοσυγκεντρωτικοῦ φακοῦ. Ἀπαντες οἱ ἄλλοι πολύτιμοι λίθοι ἀντέστησαν, μόνος δὲ ὁ ἀδάμας ἐτάκη, καεῖς μετὰ φλογὸς καὶ ἐκ τούτου τοῦ βαρυτιμοτάτου ἀδάμαντος οὐδὲν ἄλλο ὑπελείφθη ἔχνος εἰμὴ μόνον ἀήρ, καὶ τὸ ὀξυγόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἡ φλέξις ἐγένετο μετεβλήθη εἰς ἀνθρακικὸν ὀξύ.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐγένετο τοιαύτη περίεργος δοκιμασία ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκου Ι'. ἐν Βιέννῃ. Ὑποθέσας οὗτος ὅτι διὰ τῆς συντήξεως πολλῶν μικρῶν ἀδαμάντων μικρᾶς ἀξίας δύναται νὰ ληφθῇ ἀδάμας μέγας ἀξίας ἀπείρων ἑκατομμυρίων φιορινίων, καθότι ἡ ἀξία τοῦ ἀδάμαντος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ μέγεθος καὶ ἀπὸ τὸ βάρος αὐτοῦ, διέταξε τὴν σύντηξιν ἀπείρων μικρῶν ἐν τῷ θησαυροφυλακείῳ εὐρεθέντων. Ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας περιέμενον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως ταύτης· ἐκβληθείσης δὲ τῆς χύτρας ἐκ τοῦ κλιβάνου, σωζομένου μέχρι τὴν σήμερον ἐντὸς ὑπογείου τινὸς τῶν ἀνακτόρων, δὲν ἀνενρέθη οὐδ' ἔχνος ἀδαμάντων, καθότι ἅπαντες ἐκάησαν καὶ μετεβλήθησαν εἰς ἀέρα καὶ εἰς ἀνθρακικὸν ὀξύ.

Ἐὰν ὅμως οἱ ἀδάμαντες περιβεβλημένοι μετὰ λεπτῆς κόνεως ἀνθράκων καὶ ἰνστιβασθέντες ἐντὸς χύτρας χρυσοχοϊκῆς ἐρμητικώτατα κεκλεισμένης καὶ διὰ τοῦτο μὴ συγκοινωνούσης μετὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος ἐκτεθῶσιν εἰς τὸ ἰσχυρότερον καὶ ἐπὶ πολλὰς ὥρας διαρκέστερον πῦρ, δὲν θὰ ὑποστῶσιν κάμμίαν μεταβολήν. Τοῦτο γνωρίζουσιν καὶ οἱ ἀδαμαντοπῶλαι καὶ χρυσοχόοι, οἵτινες κατὰ τὸν ἐκτεθέντα τρόπον καίουσιν τοὺς κακὴν ὄψιν δεικνύοντας ἀδάμαντας

ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἵνα ἀποκτήσωσιν πλειότεραν λάμψιν καὶ ἀνώτερον βαθμὸν λειότητος διὰ θλαστικῆς δυνάμεως.

Ξ. ΑΛΑΞΕΡΕΡ

ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΡΙΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

I

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ περιοδικῶς ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου «Παρνασσοῦ» ἐπιστάσις πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς *). Ἐν Ἀθήναις 1870 εἰς 8ον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Α'. Δημώδης Παραμύθια. (Ἀπρίλιος 1870.)—Προκήρυξις τῆς ἐπιτροπῆς, ἐν ᾗ καὶ τινὰ περὶ συλλογῶν δημοτικῶν παραμυθίων, σ. 3-6.—Παραμύθια: 1) Τῆς κάτω γῆς ὁ ἀφέντης (Μήλου), παραμύθιον σταλὲν ὑπὸ Ἀριστ. Ταταράκη, σ. 7-11. 2) Οἱ δώδεκα μῆνες. (Μήλου) ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, σ. 12-14. 3) Ὁ ἀφέντης ὁ τριτορωγᾶς (Μήλου) ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, σ. 14-17. 4) Ἡ Τζιτζιναινα, ὑπὸ Γ. Χ. Βάφα, σ. 17-23. 5) Τὰ κορακιστικά, ὑπὸ Α. Α. Βελισσαρίου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, σ. 23-29. 6) Ἡ Βασίλισσα καὶ ὁ Ἀραπὴς (Μήλου) ὑπὸ Ἀρ. Μ. Ταταράκη, σ. 29-34. 7) Ἡ Βασιλοπούλα καὶ ὁ Τσοπάνης (Πελοποννήσου) ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου, σ. 35-40. 8) Τὰ αἰνίγματα (Πελοποννήσου) ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, σ. 40-43. 9) Ἡ πόρταις τῶν μεγάλων ὑπὸ Ἀρ. Μ. Ταταράκη, σ. 44-45. 10) Τὸ παραμύθιον τοῦ σπανοῦ (Πελοποννήσου) ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου, σ. 46-55. 11) Ὁ γυιὸς τῆς χήρας, ὑπὸ Σπ. Π. Λάμπρου, σ. 56-64. Τὸ φυλλάδιον τοῦτο ἐξεδόθη τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν κυρίων Σπ. Π. Λάμπρου καὶ Ν. Γ. Πολίτου. **)

*) Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη συνίστατο κατ' ἀρχὰς ἐκ τῶν κυρίων Π. Ι. Φέρμπου, Ν. Γ. Πολίτου, Σ. Π. Λάμπρου, Ι. Ἀβραὰ καὶ Σ. Κ. Σακελλαροπούλου, ἀκολούθως προσετέθησαν ἕτερα δύο μέλη οἱ κκ. Ἀριστ. Προβελέγιος καὶ Γ. Ζολώτας (σ. 128). Πολλῶν δὲ τῶν μελῶν παραιτηθέντων ἄλλων δ' ἀποχωρησάντων τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀντικατασταθέντων ἡ ἐπιτροπὴ συγκροτεῖται νῦν ἐκ τῶν ἐξῆς: Π. Ι. Φέρμπου, Mich. Delfner, Ν. Γ. Πολίτου, Μ. Π. Λάμπρου, Δ. Κορομηλά, Ἰω. Καμπούρογλου καὶ Σ. Π. Λάμπρου.

**) Ἡ σημείωσις περὶ τῶν ἐπεξεργασθέντων τῶν φυλλάδιων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ὑπάρχει ἐν σ. 464 τοῦ τελευταίου φυλλαδίου.